

PROGRAM SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA 2007–2008

Slovensko etnološko društvo je v več kot treh desetletjih svojega delovanja izoblikovalo trdne programske stalnice, ki so glavno, nosilno in povezovalno jedro strokovnih društvenih aktivnosti. S programom za obdobje 2007–2009, ki je bilo oblikovano ob javnem pozivu Ministrstva za kulturo, Slovensko etnološko društvo ponovno dokazuje svojo ambicioznost – tako z izjemno motiviranostjo članov kakor tudi z mednarodno primerljivo kakovostjo in odmevnostjo ter aktualnostjo društvenih aktivnosti. Slovensko etnološko društvo nedvomno sodi med najaktivnejša strokovna društva na Slovenskem, njegovi programi pa imajo močan vpliv tako na matično strokovno področje kot tudi na razvoj humanistike. Slovensko etnološko društvo je od Ministrstva za kulturo RS prejelo odločbo št. 0140-44/2007/6, z datumom 26. 3. 2007, s katero mu ta po predhodnem soglasju Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo podeljuje status društva, ki deluje v javnem interesu na področju kulture in raziskovalne dejavnosti. Program, ki ga predstavljam v nadaljevanju, je nadaljevanje zelo uspešnega dela, ki so ga začrtali predhodniki, nabor programskih izhodišč, ki so bila prijavljena na poziv Ministrstva za kulturo za programsko obdobje 2007–2009, pa je v glavnem delo starega IO SED. Vesela sem, da sva bila s takrat še kandidatom za podpredsednika povabljeni na usklajevanja programa in da mi je nekdanja predsednica omogočila, da sem pri pripravi razpisne dokumentacije dejavno sodelovala in tudi na ta način dobila vpogled v dosedanje in prihodnje delovanje društva.

V mandatnem in programskem obdobju 2007–2008 so predvidene naslednje aktivnosti:

I. Organizacija in izvedba izobraževanih vsebin

- Evidentiranje oz. topografija neobdelanih in neobjavljenih etnoloških in sorodnih zbirk, ki se hranijo zunaj pristojnih muzejev na slovenskem etničnem ozemlju
- Mala šola etnologije
- Etnološki večeri
- Etnologija in regije: Ljubljana – mesto medkulturnega dialoga oz. Dan etnologije (v letu 2008)

II. Mednarodna dejavnost in udeležba na mednarodnih konferencah

- Dnevi mednarodnega etnografskega filma (s podelitvijo plakete Nika Kureta v letu 2008)
- Etnologija in zamejstvo
- Slovenci na Hrvaškem – dediščina in sedanjost oz. 10. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo – mednarodni strokovno-znanstveni simpozij (v letu 2008)
- Strokovna ekskurzija v Črno goro oz. strokovna ekskurzija v Benečijo (v letu 2008)

III. Promocijske dejavnosti

- Podelitev Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Mur-

kove listine za pomembne dosežke na področju slovenske etnologije

- Tiskovne konference ob izidu *Glasnikov SED* in publikacij v zbirki *Knjižnica Glasnika SED*
- Posodobitev in ažuriranje spletne strani SED

IV. Izdajanje publikacij na področju kulturne dediščine

- *Glasnik SED*
- *Knjižnica Glasnika SED*

Zaradi predsedovanja Slovenije Evropski uniji je teža dveletnega mandata na programskem letu 2008, ki sta ga Evropski parlament in Svet EU razglasila za leto medkulturnega dialoga. V tem pogledu je treba poudariti posvet s strokovno ekskurzijo Etnologija in regije: Ljubljana – mesto medkulturnega dialoga, ki bo sicer izveden 3. in 4. decembra 2007, a je hkrati uvod v pestro dogajanje leta 2008. Med najpomembnejšimi projekti dveletnega mandatnega obdobja pa bo nedvomno nadaljevanje projekta Evidentiranje oz. topografija neobdelanih in neobjavljenih etnoloških in sorodnih zbirk, ki se hranijo zunaj pristojnih muzejev na slovenskem etničnem ozemlju. Kot programska širitev projekta bodo izvedene delavnice z ljubitelji in strokovni posvet Vezi med ljubitelji in stroko, ki ga bomo organizirali v sodelovanju s SMD, z Društvom konservatorjev ter s Slovenskim etnografskim muzejem.

Drug poudarek je na Dnevih etnografskega filma, ki so programska stalnica mandata, znotraj katerih bo v letu 2008 osnovana tudi nagrada za dosežke na področju etnografskega filma – Plaketa Nika Kureta. Naj poudarimo še strokovno-znanstveni simpozij 10. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo, ki ga bo med 24. in 27. aprilom 2008 organiziralo Hrvaško etnološko društvo v soorganizaciji s SED. Delovna tema posveta je Komparacije, razvoj sosednjih etnologij. Posvet je med slovenskimi etnologi tradicionalno dobro sprejet, tako da načrtujemo aktivno udeležbo najmanj 15 slovenskih etnologin in etnologov. Oba projekta bogatita mednarodno dejavnost, znotraj katere zadnja leta zelo uspešno izvajamo projekt Etnologija in zamejstvo.

Glasnik SED bo tudi vnaprej izhajal v obsegu štirih številčk letno, v letu 2007 v dveh dvojnih, v letu 2008 pa predvidoma dveh enojnih in eni dvojni. Z razgrinjanjem različnih tem v tematskih številkah ter objavljanjem tehtnih znanstvenih in strokovnih člankov bo uredniški odbor ohranjal usmeritev *Glasnika SED*, ki so jo začrtali prejšnji uredniški odbori.

Uredniški odbor in glavna urednica *Knjižnice Glasnika SED* bodo tudi v tem mandatnem obdobju sledili ciljem zbirke, ki so bili postavljeni v njenih začetkih. Načrtujejo ohranjanje enakomernega razmerja med zborniki s posvetovanjem in tematskimi monografijami. Ohranjati pa želijo tudi trend objavljanja kakovostnih besedil, ki jih zaradi specifičnosti drugje ni mogoče objaviti.

Obdržali bomo uveljavljeno prakso, da člani Društva po plačilu članarine prejmejo publikacije, ki jih izda SED, brez dodatnih finančnih obremenitev.

Med promocijskimi dejavnostmi pa poudarjam le ureditev (2007) in nato sprotno ažuriranje društvene internetne strani.

Ob predstavljenih programskih vsebinah pa bo ena pomembnejših nalog mandatnega obdobja, zlasti v letu 2007, skrb za ureditev pravnih podlag SED – tu je mišljen predvsem statut, ki ga je treba uskladiti z zakonom o društvih in novim statusom SED kot društvom v javnem interesu na področju kulture in raziskovanja.

Slovensko etnološko društvo je bilo v zadnjem mandatnem obdobju, ko ga je vodila dr. Breda Čebulj Sajko, pobudnik tesnejšega sodelovanja med sorodnimi strokovnimi društvi – dobro utirjeno sodelovanje želimo nadaljevati tudi v naslednjih dveh letih.

Velika pozornost bo namenjena tudi regionalizaciji, tako v širokem, upravnem vidiku ter njenem vplivu na delovanje

SED v prihodnje, kakor tudi v notranjem, organizacijskem smislu.

Društvo bo tudi v naslednjem mandatnem in programskem obdobju delovalo po ustaljenem redu; seje IO SED bodo vsako tretjo sredo v mesecu ob 14. uri in bodo, kot v preteklih letih, javne. Društvena pisarna je odprta vsak četrtek med 11. in 13. uro.

Ob koncu želim poudariti, da predstavljeni programski okvir dopušča tudi širitve, v kolikor se bodo med člani SED pokazale iniciative zanje, vendar ob predpostavki, da so dodatni projekti financirani iz drugih virov. Naj zatorej izkoristim to predstavitev programskih smernic tudi kot povabilo vsem članom k čim aktivnejšemu sodelovanju v predstavljenih programih kakor tudi k sokreiranju novih vsebin in usmeritev delovanja Slovenskega etnološkega društva.

Datum prejema prispevka v uredništvo: 6. 4. 2007

Drugi članki ali sestavki / 1.25

Alenka Černelič Krošelj

MURKOVANJE 2006

Podelitev Murkove nagrade in Murkovega priznanja 2006

Pred 20 leti oziroma leta 1986 je bil v *Glasniku SED*, let. 26, št. 1–2, objavljen Pravilnik za podeljevanje Murkovih nagrad. Ob 125-letnici rojstva Matije Murka, enega izmed začetnikov znanstvene etnologije na Slovenskem, je bil leta 1986 pravi čas tudi za ustanovitev stanovske etnološke nagrade. Pravilnik o podeljevanju se je spreminjal, tako so prvi nagrajenci prejeli Murkovo priznanje, med letoma 1994–1999 smo slavili prejemnice in prejemnike Murkovega priznanja in listine, leta 1999 pa je bila ob Murkovem priznanju kot najvišja stopnja nagrajevanja uvedena Murkova nagrada. Leta 2004 je bila ponovno podeljena Murkova listina, namenjena tistim, ki skrbijo za strokovno podprte načine ohranjanja etnološke dediščine.

Prvo Murkovo priznanje je bilo podeljeno leta 1988, prireditev pa je počasi dobila tudi ime. Etnologinje, etnologi in druga javnost smo zadnjih nekaj let vabljeni na Murkovanje. Leta 2006 so nas sprejele kolegice s slovenske obale, podelitev pa je bila v baročni palači Belgramoni-Tacco, ki spada med najlepše baročne arhitekture v mestu, v njej pa domuje naš takratni gostitelj Pokrajinski muzej Koper. V palači, ki je bila zgrajena v 16. stoletju, so se muzejske zbirke začele oblikovati leta 1910. Prvi sedež muzeja je bil v samostanu sv. Klare, po prvi svetovni vojni pa je bil prenešen v sedanje prostore. Direktorica muzeja je kolegica etnologinja Tina Puncer Novak, ki nas je prijazno sprejela in pozdravila tudi v imenu Občine Koper.

Slovensko etnološko društvo je v njegovih dopoljenih 31. letih vodilo sedem predsednic in šest predsednikov. Najdlje ga je v dveh štiriletnih mandatih vodila dr. Duša Krnel Umek z Obale, prav tako v dveh ločenih mandatih pa ga je do konca marca 2007 vodila tudi dr. Breda Čebulj Sajko, ki je prisotnim

namenila uvoden pozdrav in misli ob obletnici – 20-letnici obstoja stanovske etnološke nagrade.

Prireditev je povezovala avtorica pričujočega poročila, popestrili pa so jo Šavrinski godci, vokalno-instrumentalna skupina, ki deluje kot sekcija pri Kulturnem društvu Franceta Bevka v Šmarju pri Kopru. S pesmijo so označili začetek in konec slovesnosti in jo razveseljevali tudi med samo prireditvijo. Skupina, ki skrbi za del bogate kulturne dediščine Istre, je bila ustanovljena leta 2000. Zbrali so se tisti, ki nekaj znajo – vsi člani pojejo in igrajo na domače izvorne ljudske instrumente, kot so se nekoč oglašali v ljudski glasbi Slovenske Istre: *rimoniko triještino, škent, istrski bajs, klarin, pero od ruja* ipd. Posebno pozornost posvečajo izdelovanju tradicionalnih ljudskih glasbil in zvočil iz kanele (*nonole, piščale, piskalce, Škrgadice* ipd.), ki so bila v teh krajih pogosta, in igranju nanje. Doma so iz šavrinskih vasi v zaledju slovenske obale: Koštabone, Svetega Petra, Šmarij, Puč in Gažona. Namen delovanja skupine je odkrivati bogastvo in lepoto ljudske pesmi Slovenske Istre ter povrniti dostojanstvo narečni besedi in igranju domače *mužike*, saj njihov repertoar sestavljajo ohranjene pesmi v slovenskem, italijanskem in hrvaškem narečju. Z ljudskimi glasbili spremljajo petje kakor včasih na svatbah in ob pustu. Igrajo tudi glasbo za različne plesse, kot so *šaltin, dopaši, šetepaši, mazolka* ipd. Slišite jih lahko tudi s pomočjo zgoščenke in kasete z naslovom Štiri goce godejo. Njihov vodja je Marjan Bažec. Poleg številnih nastopov v Sloveniji so Šavrinski godci gostovali tudi v Italiji, Hrvaški, Avstriji in Nemčiji. Posebno odmeven je bil njihov nastop v palači OZN v New Yorku leta 2002.

Ker je Murkovo nagrado v letu 2005 prejela mag. Inja Smer-